

éjjél-utáni felkelésekben kifakult álmok,
 húsz kilométernyi zörgések izgága piacokra,
 féldecire terjedő örömök a söntésig loholva...
 Lüktet a sziszegve rakott boglya az udvaron,
 és a trágyakazal fölött erjedő fuvalom.
 Jégeső-kopogástól háztető visszhangzik,
 kiáltás ércesedik a konduló harangig:
 Miért volt mégis? A pállott szalonna
 zsircseppje a parázsra miért hullt sercegve és dalolva?
 Gőrcsölés homokja tüzelt meztelen talnak alatt,
 amint a görcsös fejfáig taposták a dülöutakat...
 Jászolnál a láncok némán csüngenek le a porba,
 bár kijár most is az egy tehén hajnalonta.
 Boglyák helyén a krumplisor lázad serény pöttöyeivel,
 perel a magzott saláták, hagymák tornyos íveivel.
 Fészter fölé feszített huzalon a hajnalokák
 kék tölcserei szippantják az álmok laza hangját.
 Dühöngő fényesség a Nap, s hogy szakad az égre fel,
 a kerítés fölé egy marék reményt emel.

Kovács Miklós

CSESZTVÉN

Fojtotta volna a sors, a szenvedés
 beléd a szót; ó hogy akarta, hogy
 tiport, fenyegetett, hogy kínozott —
 rád zárva gyöngé tested börtönét,
 rád verve gyötrő álmok bilincseit,
 nyűgét annak, kit emberré a hit
 tett, a mégis! mégis! — bizakodás,
 a dacos „nem lehet, hogy ne lehetne más!”
 Jobbá tenni a világot, nemesebb
 fajt a korcsult nemzedék helyett,
 embert, méltót a földre, rendet vele,
 amit ígér a jövő éneke!
 — És ez megtartott az arasznyi lét
 sivatagjában, a kietlen ég
 ürességének vad súlya alatt.
 Ez éltette rossz szíved, s szellemed
 ez edzette, hogy nem engedhetett,
 amíg az eléd meredő feladat,
 a látás, felismerés kényszere
 hívott: — meg kellett küzdened vele!
 S merted vállalni! Ugyan mi fűtött
 volna? Minden ellened esküdött,

betegség, asszony, korod pribékjei,
remény és vágy fájó kétségei.
Talán, mert láttad itt a csesztvei
kert aljában és a sztregovai
dombok alatt, hogy mit vállal a nép?
— O, tudom én, meghallgattad szívét!
Láttad, hogy ott ők vállalják — csupán,
hogy nőjön kalász a domb oldalán —
utódok nemzését, robotolók
helyébe újabb robotolót;
szegénységbe fúló sikolyokat,
földre görnyesztő napi gondokat,
a templomi, béna alázatot,
a megadást, a lét szűkre szabott,
körben forgató tövises útjait,
s a kataklizmák rázkódásait!
Ők vállalták — milliók egy miatt? —
De lehetett-e nem hinni, hogy az,
ami táplálja ezt a vállalást,
szükségszerűen hoz majd valami mást?
S hogy ez a vállalás önmaga-
is nagyszerű már, hátha mint haza,
— sőt! — emberiség végezi, teszi,
s nem kérdezi, hogy tán sziszifuszi!
Ó, láttuk mi, kik megismétlik,
hogy a végső sóhajtásig küzdeni,
s bizni a jövőben — így emberi —:
Gabriel Péri, Anna Frank, Fučik!
S a többiek, kik összeszorított
fogakkal vállaltak golyót, bitót!
Példájuk ama Ádám-féle, az,
amit a te vállalásod mutat:
hogy minden ellenére, ami rossz,
hogy korok gyötrelmein túl, korok
örvényein, fullasztó útjain,
a történelem csalódásain,
túl mindenben —: a küzdés emberi
parancsa az embert felemeli!

1964. október 5.